

Луганські прикордонники: вірність Україні

Лариса Іванишина

Кадр з фільму «Мирний 21». Режисер Ахтем Сеїтаблаєв. 2022.

«Мирний 21»

Автори сценарію: Ярослав Яріш, Сергій Касторних, Анатолій Коцюрба

Режисер і генеральний продюсер Ахтем Сеїтаблаєв

Кінооператор Юрій Король

У ролях: Андрій Самінін, Андрій Мостренко, Максим Девізорів, Євген Ламах, Роман Ясіновський, Віктор Жданов, Павло Лі, Олексій Тритенко, Марія Штофа та інші.

ISTMEN FILMS, UA Production, 2022

Ще з 2015 року в Україні почали з'являтися зразки воєнної драми: режисери ігрового кіно не могли залишитися осторонь подій, якими живе країна. Воєнна драма «Кіборги» Ахтема Сеїтаблаєва (2017) високо підняла планку якості. Режисери, які працювали в цьому жанрі згодом – Заза Буадзе, Іван Тимченко, Тимур Яценко, Мар'ян Бушан, – долучилися до творення художнього літопису гарячих подій, виправдали очікування – і глядачів, і тих, про кого розповідалося у їхніх фільмах. Інакше й не могло бути, адже у зйомках виконавцями ролей і консультантами ставали воїни ЗСУ. В Україні цей жанр розвивається не за голлівудськими лекалами: режисери йдуть своїм шляхом, сповідуючи правду, достовірно зображуючи людей, їхні стосунки, подвиги і втрати у російсько-українській війні. Це спецназ у «Кіборгах», моряки у «Черкасах», штурмовики в «Ловайську 2014. Батальйон і «Донбас»», розвідники в «Позивному «Бандерасі»», снайпери у «Снайпері. Білому вороні». І от фільм про наших прикордонників.

«Мирний 21» Ахтема Сеїтаблаєва присвячено прикордонникам, які 2014 року першими дали відсіч ворогу. Йдеться

про реальні події так званої «російської весни» на Донбасі, коли російські окупанти вторглися на Луганщину, і всі структури – МВС, СБУ, влада – перейшли на бік сепаратистів, підтримавши так звану ЛНР. Всупереч очікуванню проросійських сепаратистів, бійці луганського прикордонного загону не стали на бік ворога, не здали зброю, як їм велів очільник СБУ, а вступили в бій з російськими загарбниками, які переважали українців не тільки кількістю особового складу, а й військовою технікою. Ця подія увійшла в історію під грифом «Ті, що не здалися».

Назва фільму походить від адреси кварталу, де був розташований цей загін сміливців. Фільм перегукується з драмою «Черкаси» Тимура Яценка: і там, і тут служать хлопці різного ступеня свідомості й відповідальності. І там, і тут військові частини опинилися в оточенні ворога, і як їм діяти, вирішує головний герой. І там, і тут командири залишилися вірними присязі (капітан тральщика «Черкаси» приймає рішення чинити спротив росіянам, аналогічно діє командир Луганського прикордонного загону). Різниця в тому, що на тральщику майже не було зброї, тому опір тривав недовго, а в Луганську загін використав озброєння й чинив спротив кілька днів, аж доки ворог не застосував бетеери. Втім, знищити зухвальців ворогу не вдалося: отримавши з Києва наказ залишити частину, командир таємно вивів своїх підлеглих до місця дислокації українських сил – і їх літаком доставили в безпечне місце.

Аби краще познайомити з персонажами, автори «Мирного 21» до основної дії долучили прелюдію, наповнивши фільм теплом, емоціями й любовними стосунками. Коман-

Павло Лі у фільмі «Мирний 21».

дир переживає за свою дружину, яка мала народжувати і відмовилася їхати в безпечне місце: хотіла бути неподалік чоловіка (їхнє помешкання було навпроти військової частини), чим створила немало проблем. Та світ не без добрих людей, і їй вдалося врятуватися. Крім того, сюжет оздоблено любовним трикутником молодих персонажів, і в цій лінії вирішальну роль відіграє жіноча стать. Легковажна дівчина причаровує двох лейтенантів-прикордонників. З одним із них (Євген Ламах) в неї серйозні стосунки, але раз по раз вони випробовуються непорозуміннями: то вона переконує хлопця, що вдома їхнє побачення безпечне, але в момент інтиму нагодився її суворий батечко, тож героєві довелося рятуватися втечею через вікно. То вона починає флірт з іншим прикордонником – мажором (Максим Девізор) і приймає від нього щедрий подарунок.

Андрій Самінін перевтілюється у командира прикордонного загону настільки, що сприймається як військовий, а не актор у ролі військового. Тут і чуття розвідника в епізоді пошуку в своєму кабінеті прослуховуючої апаратури, й уміння постояти за своїх бійців – він визволить з полону бійця, якого зіграв Павло Лі (автори присвятили фільм його пам'яті) – спокій і залізна витримка, коли настає вирішальний момент битви. Виразний Олексій Тритенко в ролі Койота, одного з командирів сепаратистів, а насправді, як глядач дізнається у фіналі, цей персонаж – наш розвідник. Фільм сприймається з непослабною увагою, він проникнутий шаною і любов'ю до наших захисників.

Окрім досвідчених кіносценаристів Ярослава Яріша та Сергія Касторних, до роботи над сценарієм долучився Анатолій Коцюмба – полковник Державної прикордонної служби. Його запросили, аби максимально точно й коректно показати на екрані специфіку військової служби. Він розповів про свою участь у цій колективній справі: «Як військовий, спочатку я виступив в ролі консультанта на

етапі створення сценарію: допомагав Ярославу та Сергію у питаннях, пов'язаних зі специфікою служби прикордонників, традиціями і правилами спілкування військових. Пізніше мені запропонували роль співсценариста – мій хист помітив режисер. Найбільший обсяг роботи був пов'язаний із написанням бойових сцен та діалогів між командуванням та підлеглими. Слід оцінити те, як сценаристи монтажно вибудовують сюжет, поєднуючи епізоди служби і приватного життя.

Цей фільм – про вірність присязі і про військовий обов'язок, про довіру між людьми та про боротьбу зі страхом і спокусою. Колись такі фільми надихнули мене стати військовим, тож маю надію, що і після перегляду фільму «Мирний 21» хтось прийме для себе рішення служити нашій Батьківщині. Також цей фільм варто переглянути, аби через художньо-драматичний погляд авторів згадати, з чого розпочалася війна, яка й досі триває в Україні: поспостерігати за тим, як у 2014 році військовим доводилося ухвалювати зовсім непрості рішення».

Знімати почали у вересні 2021 року, фільмували у Києві та у військовій частині Василькова Київської області (Об'єднаний навчальний центр Повітряних сил). Стрічка вийшла в національний прокат 22 лютого 2023 року, хоча зйомки завершили ще до повномасштабної війни.

У численних інтерв'ю Ахтем Сеїтаблаєв розповідав про те, як виникла ідея фільму, як вони його знімали і як презентуючи на Зимовому кіноринку ОМКФ, вірили, що «Мирний 21» стане важливою сторінкою нашої спільної історії. Прем'єру планували на квітень 2022-го, у День прикордонника. Та ворог вирішив інакше, і війна прийшла в домівки кожного українця. Прикордонники в багатьох куточках знову дали бій окупантам і довели свою відданість Батьківщині. На жаль, «Мирний 21» став одним із останніх повнометражних проєктів для чудового актора Паші Лі, який трагічно загинув від рук окупантів у березні 2022 року. Режисер пояснив, що не міг не зняти фільм про спротив Луганського загону прикордонників, який вони чинили в ті дні, коли всі владні структури підтримали так звану ЛНР. Командиру прикордонників також пропонували посаду і збереження статусу. Але він на це не пішов, більше того, не виконав наказ генерала СБУ здати зброю. Тож прикордонники були єдиними, які не здалися. Ахтем Сеїтаблаєв був свідком того, як без спротиву Україна здала росіянам Крим, коли фактично 90% військових, більшість із яких була з місцевих, перейшла на бік окупантів. Серед луганських прикордонників більшість також були місцеві, але вони вчинили інакше. Це – подвиг.

Москва безнастанно втовкмачує в голови не тільки росіян, а й українців свої пропагандистські наративи, мовляв, краще для всіх було б здатися на милість ворога, окупанта. Але прикордонники вже тоді, в 2014 році, чітко зрозуміли, що перед ними ворог, якого треба знищувати.

«Хочеться вірити, – підкреслив режисер, – що наше кіно нагадає про ціну кожної маленької перемоги та вкотре змусить українців повірити в силу наших захисників». Справді, фільм викликає повагу до наших військових.